

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
üzletében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földmiveseknek és szeré-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.,
negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A községi jegyzők.

A községi jegyzők közt egyidő óta nagy a nyugtalanság. Egyes konkolyhíntők azt szeretnék elhitetni, hogy a tervbe vett közigazgatás reformmal olyan intézkedések fognak életbe léptetni, melyek a kar tekintélyét sértik, anyagi érdekeikre pedig súlyos sérelmet jelentenek.

Akik a kormány intencióit ismerik, rég tudják, hogy a közigazgatás reformja nem rejt magában olyan célokat, melyek a nyugtalanságra, félelemre alapul szolgálhatnak. A kormány, de különösen a belügyi kormány jól ismeri a jegyzők érdemét, értékes és sikereiben gazdag köztevékenységét, s ezért kerülni fog minden olyan lépést, mely a közélet eme érdekes férfiira káros volna. Ezt bizonyítja Lukács László miniszterelnöknek a jegyzők egyik küldöttségéhez intézett eme kijelentése:

Én magam — ugymond a a leg-súlyosabb kormányzati teendők közepette is kötelességszerűleg, de a jegyzők ügye iránt érzett jóindulattal is óhajtom a községi igazgatás és a községi tisztviselők egyéb személyes vonatkozású ügyeit is elintézni. Kérve kérem az urakat, legyenek a kormány iránt és irántam teljes bizalommal. Tíz év óta az állami budget nem kis terhére az összes szolgálati ágak minden, sokszor túlzott kérelmét, a melyben az állami budget megengedte, teljesítettem s most ígérem, hogy az önök memorandumát áttanulmányozni, az állami érdekekkel összhangzásba hozni és ezzel összhangban az önök kérelmét is teljesíteni fogom. Kérem az urakat, legyenek türelemmel, mert szolgálati pragmatikát, fegyelmi törvényt pillanatok alatt elkészíteni nem lehet; ahhoz hónapok ideje kell. Különben is kijelenthetem, hogy a javadalmazásra vonatkozó részek előmunkálatai a legutóbbi a mult napokban befejezést nyertek és azokat az önök memorandumával egybe fogom vetni.

A jegyzői kar tehát meggyőződhetik, hogy a kormány nem hagyja figyelmen kívül méltányos, jogosult kérelmüket.

A Bács megyei Gazdasági Egylet subvenciója.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága 9 évvel ezelőtt a Bács megyei Gazdasági Egyletnek és az akkor létesült Bács megyei Gazdaszövetségnek 10 évre évi 20—20.000 korona támogatást szavazott meg.

Időközben a két gazdasági intézmény fuzionált, s azóta a Bács megyei Gazdasági Egylet egymaga kapja az egész 40.000 koronát.

Minthogy a 10 éves időszaknak nem-sokára végére jutunk, a Gazdasági Egylet vezetősége szükségét érezte, hogy a támogatás megújítás iránt a vármegye legközlelbbi közgyűlése elé kérvényt nyújtson be. Törley Gyula, a Gazdasági Egylet fardha-

atlan tevékenységű kitünő ügyvezető elnöke ebben a tárgyban már értekezett Szemző István főispánnal. A napokban pedig fölkereste báró Vojnits Istvánt, akit szintén az ügy támogatására kért meg. Latinovits Pállal, a Gazdasági Egylet elnökével is kereste az érintkezést.

Szemző István főispánnak — mint értesülünk — ebben a kérdésben az az álláspontja, hogy a támogatást a vármegye csak akkor szavazhatja meg, ha a Gazdasági Egylet működésének tényleges eredménye iránt a tárgyi és személyi feltételek biztosíthatók s megszerezhető a garancia, hogy az intézmény újabb botlásoknak, kudarcoknak színhelye nem lesz.

A főispánnak ez az álláspontja igen helyes. Mert a Gazdasági Egylet működésének eddigi eredménye nem áll arányban azzal a nagyméretű támogatással, amiben a vármegye részesíti.

A feladata magaslatán álló elnökség mellé tehát, új erőknek kell bevonulniok. Aki pedig rendszeres botlásával, tudatlanságával és tulkapásaival kárt okozott az egyletnek — ezt a nem neki való tevékenységi teret nem töltheti be.

A bajaiak Szemző Gyulánál.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1913. május 5.

Baja törvényhatósági joggal felruházott város törvényhatósági bizottság 12 tagja vasárnap délben tisztelgett volt főispánjánál, Szemző Gyulánál.

A bajai küldöttség tagjai a következők voltak:

Dr. Hegedüs Aladár kir. tanácsos polgármester, dr. Werner Adolf cisztercita házfőnök, Vojnits Dániel apátplébános, Tury Mátyás kir. tanácsos, dr. Fehér Lőrinc városi főjegyző, dr. Raisz Sándor városi aljegyző, szondi Ertl József földbirtokos, Müller József, Székely Leó, Schön Géza, dr. Nemes József, Stern Vilmos tvh. bizottsági tagok.

Werner Adolf igazgató emelkedet szavakban emlékezett meg arról, hogy Baja város törvényhatósági bizottsága szeretett volt főispánjának a főispáni székéből való távozása alkalmával egyhangulag adott kifejezést annak, hogy kamjonkai Szemző Gyula érdemeit elismerő jegyzőkönyvi kivonatot küldöttség útján átadja.

Hogy ez előbb meg nem történt, annak oka az, hogy az utolsó percig abban a hitben élték, hogy Szemző Gyula lemondását visszavonja.

Most, hogy rövid idővel ezelőtt e lemondás végérvényes lett, sietnek megbízatásuknak eleget tenni, amit a legnagyobb örömmel teljesítenek, mert szeretett volt főispánjuk politika súlyánál és eddig kifejtett érdemeinél fogva nem arra hivatott, hogy procul negotiis boldogan éljen, hanem kiváló tulajdonságai őt egyenesen predesztinálják magasabb állásra.

Baja városa Szemző Gyula értékes egyéni tulajdonságait készséggel elismeri, hiszen férfias meggyőződését, erős akaratát, mely akadályt nem ismer és őszinte egyenes lelkületét főispánsága ideje alatt mindenkor Baja város felvirágoztatására

használta. Ezzel soha el nem muló szeretetet keltett a város lakosságánál.

Majd gyönyörű diszalbumot nyújtottak át Szemző Gyula mély közvetlenséggel, a meghatottság remegő hangján köszönte meg a bajaiak megtisztelő figyelmét.

Lendülettel utalt arra a baráti viszonyra, mely közte és Baja város lakossága közt fennállt, s amely viszonyt a jövőben is ápolni akarja.

Ha — ugymond — nincs is közt hivatalos összeköttetés és szeretet kapcsa még se lazult meg, s ezen az erős erkölcsi alapon a jövőben is minden erejével közre fog munkálkodni, hogy a város minden érdekét előmozdítsa.

Köszöni a neki igen értékes albumot s kéri a küldöttséget, hogy tartsák jó emlékkükben.

A volt főispán lelkes szavai óriási hatást tettek a küldöttekre.

Az ujvidéki ünnepek.

— Saját tudósítónktól. —

Ujvidék, 1913. május 6.

Az aviatikai ünnepekre vonatkozó előkészületek serényen folynak. Az utolsó intézkedéseket most teszik meg. A mult heti háborus hírek kissé deprimálólag hatottak a kedélyekre s ily félelem fogta el az ujvidékieket, hogy az ünnepség vagy elmarad, vagy pedig a siker semmivé válik. A külpolitikai viszonyok megváltozásával a repülő-napokhoz főzött kilátások is jobbra fordultak.

Az ünnepség kimenetelét, sikerét egyébként a hétfői nap döntötte el. E napon ugyanis Matkovits Bela főispán, gróf Zichy Béla Rezső, az aeroszövetség elnöke és dr. Demetrovits ujvidéki polgármester megjelentek József főhercegnél s személyesen is meghívták az ünnepségen való részvételre. A főherceg kijelentette, hogy meg fog jelenni. Már előző napon Ujfutakra érkezik, ahol gróf Chottek Rezső főrendiházi tagnak lesz a vendége. Innen rándul át a grófi családdal Ujvidékre, ahol a város nevében Matkovits Béla főispán és Demetrovits polgármester fogadják.

Az ujvidéki háromtagú küldöttség hétfőn fölkereste a kormány tagjait is, akik közül báró Hazay Samu honvédelmi miniszter határozottan kijelentette, hogy az ünnepeken részt vesz. Beöthy kereskedelmi miniszter pedig kilátásba helyezte megjelenését. Amennyiben azonban akadályozva volna, helyette Kálmán Gusztáv államtitkár jön le a kereskedelmi kormány képviselőiben. A belügyminiszterium is képviselve lesz.

Matkovits főispán holnap Ujvidékre érkezik s az ünnepség lefolyásáig itt marad, hogy az intézkedéseket maga irányítsa.

Legutóbb azt a hírt terjesztették, hogy az ünnepség elmaradt. A főispán e sorok írója előtt kijelentette, hogy e hír alaptalan és rosszindulatu. Az ünnepély a következő program szerint fog lefolyni:

1. Egy monoplán felszállása 500 méter magasra.
2. Egy biplán felszállása 500 méter magasra.
3. Pilotavizsga bemutatása monoplánon.
4. Egy biplán repülése 1000 méterre a magasba és leszállása zuhanó- és siklórepülésben.
5. Két monoplán repülése 1000 méterre a magasba. (Mind a 200 méternyi emelkedést a repülőgép lövésével jelez.)
6. Két monoplán távrepülése 700 méter

magasságban a 20 kmnyi távolságra fekvő Termerinbe és vissza. 7. Egy biplán magasságrepülése 1700 méterre és ugyanakkor két monoplán felrepülése 1000 méterre. A biplán csigavonalban, a monoplánok pedig zuhanó- és siklórepülésben szállnak le. 8. A versenyen résztvevő összes repülőgépek repülése rajvonalon 800 méternyi magasságban. Virágkorzó a magasban.

Hivatalos octroy.

Fenti cím alatt megjelent a »Bácsmezei Függetlenség« legutóbbi számában egy cikk, mely a tisztí orvosok állítólagos sérelmével foglalkozik azon okból, mert állítólag a kerényi kuria orvosa volna a megyei főorvosi állásra ki-
szemelve.

A főorvosi kinevezésnek ezen sorok nem akarnak elébe vágni, de hogy nem járásorvost, hanem községi orvost neveznének ki ezen alkalommal, ebben bizony sérelmet nem találhat senki.

Aki csak némileg foglalkozik a megye közegészségügyi viszonyaival, tisztában van azzal, hogy az elhalt megyei főorvos, sit venia verbo, bizony nem nagyon törődött velök, súlypontja s mozgató ereje az Orvos Egyesületben volt és ennek igen nagy részét bizony az apostrophált községi orvos vette ki és minden érdekelt és bennfentes előtt nem titok, hogy orvosi ügyekben a főorvos csak de nomine volt az, de facto az Orvos Szövetség szerepelt annak.

Bácsmezei orvos.

Bajai levelek.

Baja, 1913. május 4.

(Uiazás a helyi szerzők körül. — Itt a gőzös, hol a gyors?!)

1.

Baja a titkos drámaírók városa. Minden második ismerősre gyanakvással pillant az ember: nem kandikál-e ki zsebéből gondosan összegömbölyített kézirat-tekercs?

Azaz... ma már nem egészen így áll a dolog!

Az íróasztal számára dolgozni lelki gyönyörűség lehetett évekkel ezelőtt; a legsötétebb jelenben azonban babérszörűre és elismerésre szomjuhozak a mi ambiciózus helyi szerzőink.

Természetes tehát, hogy a Baján termett szindarabok elindultak lassan hódító körutjokra. A sorozatot két fiatal nagyság nyitotta meg: mintegy két évvel ezelőtt kiknek zsengecske szárnypróbálgatásához Könyves Jenő staggione-ja nyújtott segédkezet; kevés utóbb pedig a társaság szimpatikusabb tagjának egyedül írt »Alarcosbál« című kacagatót vigjátékát adták elő a bajai lpartestület műkedvelői.

Ezt megelőzőleg két egyfelvonásost mutatott be Krémer szintársulata két bajai doktortól, akik közül, mellesleg megjegyezve, az egyik dr. juris.

Időközben egy talentumos zirci tanár történelmi színműve is színpadra került, amit most egy másik történelmi darab követett ugyancsak egy bajai cisztercia tollából.

S mindezt betetőzte a bajai ujságírók doyenjének könyvalakban is megjelent 3 felvonásos kisvárosi története.

Rövid két év... és egy kocsiderkra való színpadi alkotás! Tehát: mégis mozog a föld... De ne térjünk el a tárgytól!

A legutóbb említett szindarabról már irtam egyszer valamelyik bajai levelemben.

Most meg, a Bácsmezei legutolsó számában a »Bácsmezei Irodalmi Társaság egy tagja« dicséri meg érdeméhez méltóan és meleg elismeréssel.

Csak hogy... De nem! Ez nem lehet! Eddig legalább szokatlan volt, hogy a színpadi szerzők a saját darabjukról dicsériádat zengjenek... No de mindegy!

Nekem az fáj csupán, hogy ennyire tévedtem s netalántán igazságtalan is voltam ezzel a darabbal szemben.

De azért nem olvasom el még egyszer... Majd végig nézem inkább a »Magyar színház«-ban.

Mert biztos, hogy előadják...

2.

Gyorsvonal!

Örül neki te hálás szívű és örökké lelke-

sedő bajai polgár s tombold ki magad határtalan ellágyulásodban...

Mit mondasz?!

Hogy nem sok hasznát veszed a gyorsvonalnak? — Merthogy ki megy vajjon az esti 9 órai gyorsal Szabadka és Budapest felé, mikor másfélóra alatt személyvonattal is eljuthat a bonyók fővárosába és így Budapestre, még pedig a gyorsvonalénál sokkal kedvezőbb csatlakozás mellett?! Ugy-e ezt mondtad?

Ejnye, ejnye!

Már megint elégedetlen vagy...

Elvégre nem lehet minden kedvezményt Bajának juttatni! (Pláne, mikor amugyis kijutott eddig minden jóból neked...) Térj magadba tehát és örülj neki, hogy Nagyvárad és Fiume keresztül robog rajtad. Mert hiszen egy pohár sör, vagy egy kicsinyke peronjegy ellenében gyönyörködhetel legalább a nagyszabású idegenforgalomban, amely majdnem 1 egész percig idegenforgog Baján...

S manapság bizony már ez is valami!

Nemó.

Válasz a „Nyílt kérelem Vojnits báróhoz“ című cikkre.

A »Bácsmezei Függetlenség« f. é. 33 számában megjelent »Nyílt kérelem Vojnits báróhoz« című izléstelen, kocsis modoru fürmedvény nem lepott meg, mert ezen eszeveszett hadakozásra s támadásra el voltam és vagyok készülv.

Nagyon is a tyúkszemére találhatam lépni a »Bácsmezei Függetlenség« ismeretlen cikkirójának, mert fájdalomban oly válogatott uri kifejezésekben tört ki, melyek csakis a »Bácsmezei Függetlenség«-és társalapjaiban láthatnak napvilágot. Beszélhet, írhat az ur a mit akar, illehet bármi kifejezésekkel, mert aki ily érvekkel küzd és akar bizonyítani, az nem árthat, nem sértegethet, hisz' stilusa, goromba kifejezései árulják el, hogy oly egyénnel állok szemben, kivel nem érdemes komolyabban foglalkozni. Nagy szegénységi bizonyítványra vall, ha fentartott állításait a már nagyon is ismert kocsis, szoci, ugylátszik válogatott ellenzéki kifejezésekkel gondolja megdönthetni.

Talán a Bácsmezei Függetlenség léteérdeke kívánja, hogy mindenkit, aki elveivel egyet nem ért, sőt vele szemben még ellenállásba is helyezkedni merészel; ostromozni, különféle — ismert illemszótárából vett — mellékevekkel illetni kell. No de ismerve azt, hogy nevezett lap minden lében kanál s soha el nem érhető célja érdekében, nemzetet, hazát boldogító elemekkel szövetkezve támad, piszkol s kikezd minden egyént, hatóságot, ki nem szegődik politikai pártjának szolgálatába, különféle színű és ízű törekvéseit nem helyesli; mosolyogva fogadom izléstelen kirohanását és ismételt kijelentem, még ha vad dühében tüzet is köpköd, hogy a Bácsmezei Függetlenség- és tanítószövetségi közgyűlésre tett megjegyzéseimet teljes egészében és változatlanul fentartom. A Bácsmezei Függetlenség ismeretlen cikkező ur izgatott idegeire hasonnonyhitóleg az a tudot, hogy álláspontomhoz nagyon sokan jelentették be csatlakozásukat. Ezek közlése tán észretéríti az ismeretlen dühöngő cikkezőt.

Nincs okom, hogy eljárásomat védjem és igazoljam, mert amit tettem és teszek azt pártpolitikai célok, érdekek kizárásával, semmiféle fölöttes hatóság, vagy »Vojnits Kamarilla« parancsára, hanem egyes egyedül a tanítószövetségnek magasztos hivatásának emelésére és érdekében teszem. Nem akarok ezen szereplésemmel feltűnni, avagy az illetékes körök figyelmét magamra felhívni s nem kívánkozom másfelé; tanító voltam, az vagyok és maradok. Meg vagyok elégedve azzal, hogy bírom a »Bácsmezei Függetlenség« teljes bizalmát s hiszem, hogy jóindulatu támogatásáról, a jövőben is fog biztosítani.

Igaz van. Addig nem lesz itt nyugalom, addig nem szünik meg a ricsaj, a míg Hetényi Hesz Márton célját el nem éri. Igenis el fogom érni, hogy a tanítószövetség zöme, a higgadtabb és józanul gondolkozó része, a tanító tekintély emelésére, anyagi helyzetének javítására, pártpolitikai kereten kívül, minden idegen elemektől, gyanus társaktól menten a »Bácsmezei Függetlenség«-protegalása, támogatása nélkül is egyesülni fog, úgy a Bácsmezei Függetlenség, mint a tanító szövetség oly irányu mozgalmi, intenciói ellen, melyek semmiképp sem férhetnek össze a tanítói névvel.

Ezzel a Bácsmezei Függetlenség- és névtelen cikkirójának — kirkól meggyőződtem, hogy kocsis módra gorombaságok — és izléstelenségekkel érvelnek s így őket komolyan nem vehetem — egyszer s mindenkorra végeztem. Utolsó közlésem ez ügyben lesz, hogy a hozzám beérkezett és beérkezendő nyilatkozatokat ellen-

felem megnyugtatóására e lapban fogom közre adni. Addig is kitarást és erőt a Bácsmezei Függetlenségnek a további küzdelemhez, mely nem tarthat soká »hisz a bálvány roskadozik, a Vojnits Kamarilla agonizál, a só olvad s nyomában fakad a zab, támad a talpa és akkor lesz boldog a Bácsmezei Függetlenség által agyontámogatott tanítószövetség! Jaj a paraziták és armerrajzendereknek!

Hetényi Hesz Márton.

Nagy tűz egy cukorgyárban.

— Saját tudósítónktól. —

Cservenka, 1913. május 3.

Május hó 1-én, áldozócsüörtök estéjén 8 óraker a község templomaiban megkondultak a harangok, megszólaltak a tűzoltóság kürtjei és dobszó jelezte, hogy a községben nagy tűz pusztít.

Ünnep este lévén, ezernyi embertömeg hullámzott az utcákon tudakolva a tűzvész színhelyét. Midőn csakhamar elterjedt a hír, hogy a cukorgyárnak egyik legnagyobb kiterjedésű, kételeletes új épülete áll lángokban; a lakosság saját tulajdonát veszélyeztetve nem látva, csak nyugodt szemlézőként hőmpölygött sűrű csoportokban a gyári telep felé s nagy élvezettel gyönyörködött a borzalmas látványosságban.

Az önkéntes tűzoltóság — ünnep lévén — a viszonyokhoz képest elég gyorsan jelent meg a színhelyen, azonban a pusztító elemmel szemben ugyszólván tehetetlen volt, mert az épület tetőzete már teljesen lángokban állott s így munkája csak arra szorított, hogy a még lakatlan épületben felhalmazott kész asztalos munkákat mentse meg a pusztulástól, ami nagy erőfeszítés után sikerült is.

A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen s a megejtendő tűzvizsgálat lesz hivatva azt megállapítani.

A gyár kára 15—18000 korona, mely összeg biztosítás útján megtérül.

A takarékpénztárak körül.

A bácsmezei takarékpénztárak köréből vesszük a következő jelentéseket:

A Csurug-kerületi takarékpénztár rt. ápr. 30-án tartott közgyűlésén az alaptőkének 100.000 K-ról 75.000 K-ra való leszállítását határozta el, a részvények névértékének 100 K-ról 75 K-ra való lebélyegzésével. Az 1912. évi 6474 K. nyereséget a tartalékalaphoz csatolták.

A Szabadkavidéki takarékpénztár és kereskedelmi rt. ápr. 25-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy a részvénytőkét lebélyegzés útján 2 millió K-ról 875.000 K-ra leszállítja és egyben 125.000 K elsőbbségi részvény kibocsátásával 1 millió K-ra főlemeli. Az alaptőkéből 375.000 K törzsrészvényekből, 625.000 K elsőbbségi részvényekből áll. A lebélyegzés és az így lehetővé vált leírások által a szenvedett veszteségeket teljesen eliminálták. Az igazgatóságba beválasztották: Székely Ferenc udv. tanácsost, Fleissig Sándort, a Magyar bank és kereskedelmi rt. igazgatóját, Hartmann Rafael nagykereskedőt, Kálmán Henriket, a Magyar bank és kereskedelmi rt. cégvezetőjét, Fischer Jákó dr. ügyvédet és Baron József vezérigazgatót.

Az Óbecsei népbank rt. ápr. 27-én tartott közgyűlése az alaptőkét 300.000 K-ról 450.000 K-ra emelte, 1500 drb. 100 K n. é. új részvény kibocsátása útján.

A magyarkanizsai Első Takarékpénztár rt. az 1912. évi március 11-én tartott rendkívüli közgyűlés határozata alapján az alapszabályok 7. és 8. §-ai módosítottak. Ezen módosított alapszabályok szerint a társaság alaptőkéje 450.000 korona, mely 1.500 darab 300 K. névértékű, névre szóló részvényből áll.

Az 1913. évi február 2-án tartott közgyűlés határozata alapján Laczkovich Károly igazgatósági tag ebbeli minősége és czéggjegyzési jogosultsága bejegyeztetik.

A Bácskossuthfalvi Közg. Bank rt. új igazgatósági tagjai lettek Szigeti Lajos és Kovács András.

A Boldogasszonyfalvi Takarékp. R. T. igazgatóságába Molnár Imrét és Steinfeld Mórt választották be.

„Fölrobbant gőzmalom.“

— Saját tudósítónktól. —

Gara, 1913 május 2-án.

Ezt a rémséges címet adta a »Bácsmezei Napló« egyik tudósítója 60 sorú közleményének. Ezen közlemény oly idegrontó előadásban van regisztrálva, hogy méltóan sorakozik a mai korban előforduló szenzációs nagy szerencsétlenségek közé.

Nemcsak a »Bácsmezei Napló«, hanem az »Alkotmány«, »Est«, »Budapesti Napló« stb. hírei között is olvasható volt a »nagy« szerencsétlenség, mely bennünket ámulatba ejtett.

Nem igaz, hogy a kazán felrobbant, az sem áll, hogy a munkások reggelijük elfogyasztásának köszönhető, hogy emberéletben kár nem esett, még kevésbé igaz, hogy a malom falai bedültek és az épület egy része a lángok marialékává lett.

A valóságnak megfelelő tényállás ez: a malom tulajdonosai 3/4 év előtt egy 100 lóerejű motort Bencz magyar automobil- és motorgyár cégtől átvett, amely a nevezett idő alatt kitűnően működött. A szerencsétlenség napján a tulerőltetés következtében — miután a motor az üzem teljes kivételére eléggé erős nem volt — egyik szélszelepe a hengerbe esett, melyet egy dugattyú erőteljes működésében a kazán falán kinyomott. Így a kazán természetesen hasznavehetetlenné vált. Ez a tiszta valóság. A dörej hangja oly »óriási« volt, hogy híre szájról szájra járta be a falut és a lakosság legnagyobb része másnap délután tudta csak meg az esetet. Tehát csak a tudósítónak pompásan működő fantáziájában történt, hogy lakóink lélekszakadva futottak a helyszínre.

Mindez d. u. 5 óra tájban történt; tehát ez sem a reggeli időben, melyet ezt is egyes lapok téves információk alapján tragikus színezetben hoztak.

Ezekből világosan kitűnik, hogy az explózió nem adott »ágyuszerű« hangot, melynek bömblései több kilométernyire kiterjedtek, amint azt Bácsmezei Naplóban olvasható volt. A nevezett lap még földrengéstől való félelmet is kergetett a malom alkalmazottaiba. Legyen nyugodt! Gara község oly kedvező szélesség és hosszúsági fokok alatt fekszik, hogy csakis a lapok útján tudjuk, hogy itt-ott egy-egy megdöglött vulkán ingatta meg tegye körül forgó türelmes ösanyánkat. Hacsak a határunkban lévő Sauberg nem bolondul vala meg és a rajta fekvő virágzó szőlőket elnyeléssel nem fenyegeti; máskülönben a rendes lengésben maradunk.

Az eset után a malom tulajdonosai rögtön a céggel érintkezésbe léptek, mely ügyet mindkét részről igen kedvezően oldották meg. A tulajdonosok egy jóval erősebb motort kaptak csekély összeg ráfizetés ellenében.

Középitkezések

Bácsmezeiben.

Bácsmezeiben az utóbbi időben erős lendületet vett az utak és középületek építkezése. Sok helyen a napokban tartották meg a versenytárgyalásokat. Ezeknek eredménye a következő:

Zombor. Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatala április 25-én versenytárgyalást tartott a szentfülöpi vasúti állomáshoz vezető th. közút 0.0—0.826 km. szakaszán vállalatba teljesítendő munkálatok biztosítására. Ajánlatot tettek: Kőszénbánya és téglagyár társulat (Budapest) 74.019 K 79 fill. Blau Rezső (Mohács) 54.191.87, Magyar Asphalt r. t. 75.077.73, Magyar keramiagyár r. t. 71.795.20 koronával és Magyar-horvát asphalt r. t. 17 korona egységárral. Döntés még nem történt.

Zombor. Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatala április 30-án versenytárgyalást tartott a kerény—kissztapári th. közút 0.0—9.450 km. szakaszán teljesítendő munkálatok biztosítására. Ajánlatot tettek: Blau Rezső (Mohács) 153.130.11 alternatív 170.453.53 és Schäffer Károly (Budapest) 172.172.36 koronával. Döntés még nem történt.

Óbecse. Óbecse község előjárósága május 3-án versenytárgyalást tartott az óbecse—kiszegesi községi közdülő közút 0—11.170 km. szakaszán végrehajlandó utépítési munkálatok vállalatba adása végett. Ajánlatot tettek: Székely és Társa 189.205.09 és Deutsch Imre (Budapest) 174.245.03 koronával, Döntés még nem történt.

Bácskossuthfalva. Bácskossuthfalva község előjárósága április 27-én versenytárgyalást tartott a kirakópiac téglaburkolatának rendezése és átépítési munkálatainak biztosítása céljából. Ajánlatot tett Juhász János (Bácskossuthfalva) 5020 koronával, melyet azonban nem fogadtak el.

Kula. Kula község előjárósága március 25-én versenytárgyalást tartott a Béla pusztán

építendő: egy tantermes iskola és tanító lak építési munkálataira. Ajánlatot tettek: ifj. Hermann Miklós (Torzsa) 16.500 Francz és Dochnál (Kula) 16.800, Eberlein János (Torzsa) 16.750, Eng Péter (Torzsa) 17.000, ifj. Blum Frigyes (Torzsa) 16.822.70 és Karcinger és Provásznik (Apatin) 16.389.12 koronával. Ezen utóbbi ajánlatot elfogadták.

Ujvidék. Ujvidék sz. kir. város polgármesteri hivatala április 12-én versenytárgyalást tartott az ujvidék—szegedi ut 8.0 km. pontján a »Vaskapu« vasúti állomással szemközt építendő 4-es utkaparóház összes építési munkáinak biztosítására. Ajánlatot tettek: Lerch István 9007.40, Pletikoszits István 9052.03 és Linarics Vilmos (Ujvidék) 9773.63 koronával. Döntés még nem történt.

H I R E K.

Hárfás leány.

Hárfás leányról még sosem daloltam.
Pedig emlékszem, kis gyerek koromban
De sokszor szólt a hárfá
S dalolt mellé a lányka
A mi, kis udvarunkban,
Virágos udvarunkban.

Finom, lány hárfahangok hová is szálltatok?
Mért nem hallom, a lányka hogy édes dalba fog?
A múltba visszajárva
A lelkem miért látja
Csak azt, mi elhagyott,
Mind azt, mi elhagyott.

Miért, hogy udvarunkban nem nyíl már a virág?
Miért, hogy másoké már az arany ifjuság?
Mért nem vagyok még gyermek,
Ki pillangókat kerget
S övé az álmodás,
Övé az álmodás.

S miért jut az eszemben most a hárfás leány?
Hiszen tavasz van, most is ragyog a nap rém.
— Mert szívem régi hárfá,
Hátót szőtt a pók rája
S divatját multa már,
Divatját multa már!

HORTHY ISTVÁN.

A képviselőházból.

A képviselő urak (már t. i. azok, akik komolyan képviselik kerületüket s eljárnak az ülésekre) ismét összejöttek, tanakodtak. De csak 2 napig voltak együtt. Ezalatt a 2 nap alatt azonban alapvető munkát végeztek. Megalakították a Ház tisztikarát: az elnökséget és jegyzői kart, továbbá a bizottságokat, melyeknek hosszú időre való munkát adtak a miniszterek, akik a keddi ülésen egy halmaz jelentést és törvényjavaslatot terjesztettek be.

A hétfői ülésen az ülésterem és a karzat egyaránt zsufolásig telt meg. Az utóbbin ezuttal is sok szép, elegáns asszony jelent meg, akik lázas izgatottsággal lesték a fejleményeket. Akkor még nem tudták, hogy az ellenzék lefújta a cirkuszi bevonulást. Pedig hát tudhatták volna, hogy a koalíciós vitézeknek csak addig van bátorságuk a botránycsinálásra, amíg az anyagi érdekeiket nem érinti. Most, hogy a renitencia esetenként 500 korona birsággal jár, hát óvatosabbak. A karzati közönség soraiban — mint rendesen — az első egyike volt gróf Tisza Istvánné, akihez csakhamar hozzácsatlakozott *Bölnyi* képviselő neje. Majd ifjabb gróf Tisza István jelent meg szelidképű, nemes egyszerűségében elbájolóan kedves arájával. Mögöttük, a második széksorban néhány bácskai fiatal asszony figyelte őket. Bácsország egyébként ezen az ülésen szokatlan nagy számban volt képviselve.

A folyosókon már kora délelőtt pezsdült az élet. *Latinovits* Pál, akinek a nyári napforróság abbaziai szint adott. *Szlezák* Lajossal az ujvidéki aviatikai ünnepségekről beszélt. Ujvidék követét igen sokan keresték föl élénken érdeklődtek nála az ünnepségek iránt.

Majd báró *Vojnits* Sándor, *Janiga* Já-

nos, *Evetovits* János, báró *Podmánczky* Endre, *Zákó* Milán, dr. *Falcone* Árpád, érkeztek meg s kisebb nagyobb csoportban hazai dolgokról folytattak eszmecserét. Csak *Ertl* János és *Konyovits* Dávid hiányzott. *Ertl* távolmaradását azzal magyarázták, hogy a napokban szentfülöpi bucsu volt, amelyen a hódási követnek rendszerint 4—5 napig tartó hivatalos funkciója van. *Konyovits* pedig azért nem jött, mert csak 1—2 hét mulva lép be újra a munkapártba.

A bácskai gárda létszámát emelte *Törley* Gyula szabadkai nagybirtokos, *Rausch* Ede és *Pető* János palánkai járásbíró. *Törley*nek gazdasági egyleti ügyekben tanácskozni valója volt báró *Vojnits* Istvánnal és *Latinovits* Pállal. *Pető* járásbíró pedig az igazságügyminisztert kereste. *Pető* számára a siker útját báró *Vojnits* István egyengette. De mert ez utóbbi a minisztertanácson volt elfoglalva, hát csak este a munkapárt körében tiszteleggetett előtte. *Latinovits* Pál és *Evetovits* János mutatták be kegyelmes princípálisának, aki méltányos kérelmét nyomban teljesítette.

Báró *Vojnits* István kissé későn jött a Házba, mert *Törley* kívül *Purgly* főispán és *Hegedüs* bajai polgármester keresték föl a lakásán, akik fontos közügyekben hosszasan tárgyaltak. *Purgly* és *Hegedüs* később egyes miniszteriumokban is jártak el.

Az ülés elnöki bejelentésekkel kezdődött. Majd gróf *Tisza* István több elhunyt képviselőt bucsuztatott el. Szokatlanul meleg hangon emlékezett meg *Bogdán* Zsifkóról, a szerbek egyik volt vezérééről. Csillogó gondolatmenetének hazafias tendenciája az volt, kidomborítani azt az érdemet, amikor egy nemzetiségű férfit a magyarság és a nemzetiségiek közötti béke és egyetértés ápolásán fáradozik. *Zákó*, *Popovits* V. István és a *Dungyverszkyek* jóleső érzéssel hallgatták Tiszának *Bogdán*ról mondott márkánszavait.

Ülés után sokan a Vigadóba mentek, ahol *Vojnits* Oszkár gyönyörű agancsgyűjteményének sikerült kiállítását tekintették meg.

Hétfőn a bizottságokat alakították meg. Majdnem valamennyi bácskai képviselőnek jutott bizottsági tagság. Br. *Vojnits* Istvánnak három is; az egyik bizottságnak — a közgazdaságinak — az elnöke is lett. *Dungyverszky* Gedeont a földmívelésbe, báró *Podmánczky* Endrét a földmívelési és véderőbelibe, *Dungyverszky* Bogdánt a gazdasági és kivándorásiba, *Janiga* Jánost, *Konyovits* Dávidot és *Szlezák* Lajos az igazságügyibe, *Ertl* János a közgazdaságiba, gróf *Széchenyi* Emilt, *Zákó* Milánt és *Szutrély* Lipót a közigazgatásiba, *Falcone* Árpádot a közlekedésibe és összeférhetetlenségibe, *Latinovits* Pál a közlekedésibe, *Zsubory* Józsefet a munkásügyibe, báró *Vojnits* Sándort a véderőbelibe, *Evetovits* Jánost a közoktatásügyibe, választották. Báró *Vojnits* István — mint már említettük — három bizottságba jutott, még pedig a közgazdaságiba, pénzügyibe és naplóbirálóba.

Az ülés későn kezdődött, s így a folyósóra nehezedett a politikai élet súlypontja. Minthogy már bevégzett dolog volt, hogy eme ülésnap után ismét szünet köszönt be, a honatyák sürgősen kézrefogták az egyes minisztereket és államtitkárokat, hogy kerületbeli ügyeiket elintézzék. — Egy bácskai honatyának annyi anyagot küldtek választói, hogy a jelen volt 6 minisztert mind le kellett fognia. *Zsubory* Józsefnek Szilágy község jegyzője, a derék *Korsós* József adott is kis missiót. *Evetovits* János pedig dr. *Tillinger* Stefániával, a neves fizikussal, néhai *Tillinger* palánkai járásbíró leányával volt elfoglalva. A kiváló szaktudásáról az ország határain túl is közismert kisasszonynak, akinek értekezéseit a francia akadémia adta ki, nemsokára lesz a promocioja s ezzel kapcsolatban szerény óhajta volt báró *Vojnits* Istvánhoz, akinek a

kisasszonytudóst be is mutatta a palánkai követ.

Az ülésnek az adott jelentőséget, hogy majdnem minden miniszter több fontos, korszakalkotó törvényjavaslatot nyújtott be.

A bácskai gárdának létszámában csak annyiban volt változás, hogy a két *Dun-gyerszky* hiányzott, de megjött *Ertl* János.

A Tettes és Nemes Bács-Bodrog vármegye multjából.

(A nagyidők emlékeiből.)

IV.

• Főszolgabíró *Mattyasovszky László* urnak.

Apatinban.

Az ország kormánya Bácsmegyének, az ellenségtől mielőbbi kitisztítása, úgy az egyéb célba vett hadi működéseknek elősegítése tekintetéből, mulasztatlan szükségesnek találta Bácsmegyében egy önkéntes mozgó lovas csapatnak alakítását.

A kormány ezen önkéntes lovas csapatnak mielőbbi, sőt azonnali összeszerkesztése és kiállításának tekintetéből a vállalkozókat a következő kedvezményekben kívánja részesíteni:

1-ső. A lovas mozgó csapat egyénei biztosítanak, hogy ha lovaikban a táborozás alatt, bár ha ki nem indulnának vagy az ellenséggel nem találkoznának is, a honvédelmi szolgálatban kárt szenvednének, ezen kár meg fog az ország által azonnal térítettetni.

2-szor. E lovas csapat minden fő és altisztjei és legénysége azon percőtől midőn bizonyos koncentrációs ponton összevonulnak, mind addig, míg szét nem oszlatatnának, a rendes katonaságához hasonló zsoldot, s lovaikra nézve lőtartási adagot kapnak status költségére.

3-szor. Hogy e lovas csapatnak fegyvert az állandal adjon, azt a kormány nem vállalhatván magára, mindenik legény, ki saját fegyverrel áll be, fegyvereinek a parancsnok által bejelentendő, árát azonnal megkapja a fegyvert azonban megtarthatja — azzal szolgálatot tészen s ha a béke helyre állván, a csapat feloszlatatik a fegyvert tulajdonánál meg fogja tartani.

4-szer. Ha valaki szolgálat közben megsebesítetvén kereset tehetetlenné válnék, tartásáról, ha pedig eiesnek özvegyeinek segítségéről a status gondoskodna.

5-ször. A csapat parancsnoka, legénysége számára képest örnagyi vagy századasi javadalmakat kap, többtisztjeit maga választja, de neveket és számát a díjaknak kiszolgáltatása tekintetéből feljelenteni köteles; — a kormány e lovas csapatnak sem felszerelésével, sem munitiójának kiszolgáltatásával nem foglalkozdik, ez a parancsnok dolga, hanem parancsnok legény száma kiszámítandó díjt kap a felszerelésre nézve, melyből legényét karddal, pisztóval és töltés tartóval eíassa — semel pro semper — munitió költségére fedezetésük pedig: aversionaliter három holdnapról három holdnapra, s ekkor ő látja el mindennel; — a zsoldot azonban és tisztii díjt havonkénti részletekben kapja ki és ellátja legényeit, de annak ellátása körül minden visszaélések elleni biztosítás tekintetéből hadi törvénynek van alája vezetve s a kormány rendeleteinek feltétlenül engedelmeskedni tartozik.

6-szor. Ami zsákmányt az ellenségtől elvessen, az a csapat tulajdonának tekintetik, de ha lőfegyver jut birtokába azt minőségéhez képest 3—10 frt. váltság mellett a statusnak átadni tartozik.

Ezek szerint felszólítom Önt, hogy ezen kedvezményeket kerületében közzétevévén, a szent vállalat támogatására és életben léptetésére az illetőket erélyesen hívja fel.

Minden esetre óhajtom, hogy kerületéhez tartozó községek legalább a kivetés szerinti kiállítását mi előbb eszközöljék.

Egyéb eránt bizton elvárom, valamint a községtől, úgy a nemes birtokosoktól is, kiknek kebelében a honszeretet lángja lobog, hogy ezen rendeletnek sikerítését még egyrészt köteleességüknek ismerik, más részt ezt erejükhez mért kitelhető módon elősegíteni igyekezzenek.

Kelt 1848. évi szeptember hóban.

Horváth Antal
főispán.

Honvédelmi Bizottmányi rendelet következtében oda utasítom Önt, miszerint kerületében rögtön közzé tegye, hogy a lakosság az ágyúöntéshez mngkivántató s mennyire csak lehetséges, minden nélkülözhető rezeft és önt (zinn) a községhezához összehordván, azok jegyzék mellett, egy eskütt felügyelete mellett a Bajai sóházhoz szállitassanak, hol az értük járó pénz nyom-

ban ki fog fizetett, az eredményről engem minden esetre értesítvén.

Horváth Antal
Longinus.

A gyermekekért.

Künn járok kicsiny kis kertemben, hol már illatozni kezdenek a tavaszi napsugárra ébredező virágok.

Oly szépek az illatos gyöngyvirágok, a pompázó tulipánok, a fürtös virágu orgonaág.

De ni-ni, mi az a fal tövében, egy satnya kis virág? Mi lehet a neve? Hiába tűnődöm csak azt látom, valami vadvirágféle.

Azt nem gondolja, ápolja áldott kéz, hisz' olyan szintelen, nem ékes, nem is illatos virág. Szegény kis vadvirág!

De mi ez? Miért tolokodig szempilláimra könyecsepp? Talán siratlak kicsiny, vézna, szintelen virág?!

Nem téged, hanem az élet kertjének vadvirágait siratom, amelynek elhagyatott gyermek a neve.

Ébredj fel álmaidból magyar hazánk alvó társadalma s vedd kezébe a gyermekvédelem munkáját. Minden nagy városnak, minden kis falunak részt kell ebben venni, mert a lilomhullások, kora hervadások vádja a társadalmat terheli.

A gazdagok csipkébe burkolt kis babuskájának kívánságát szolgasereg lesi, álmát puha párnák közt alussza, felébredésekor a kész reggeli szobájába viszik. Játékja halomszámra áll. De im a napokban ezt olvastam egy lapban egy kültelki családról: Rézges apa 5 gyermek a legidősebb 13—14 éves, aki az elhalt anyát helyettesíti. S tudják mit kap ez az 5 gyermek a napi eledelre apjától, 12 fillért...

Téhat ne sirjak, ne sirassalak titeket vadvirágai az életnek.

Oh gazdagok, csak a főösleighből adjatok; hiszen a főöltünk lakó igaz Isten megígérte, hogy egy csepp vizet sem hagy jutalom nélkül.

Dr. Hannig Györgyné.

A volt főispán ezüstlakodalma.

Vojnits István ny. főispán a napokban ünnepelte házasságának 25-ik évfordulóját. A frigyét ezalkalomból *Csányi* István zombori káplán emelkedett szellemű beszéd kíséretében újabb egyházi áldásban részesítette.

Előléptetések a szabadkai helyőrség tisztikarában. A szabadkai helyőrség tisztikarában május elsejével a következő előléptetések történtek: A szabadkai 4. honvéd huszárezredben: Felsőkubinyi Meskó Kálmán főhadnagy és Keresztes Gyula főhadnagy (a kecskeméti osztálynál) századosokká, baratzházi Capdebó Kornél hadnagy főhadnaggyá és dr. Marton Jenő ezredorvos törzserovossá. A szabadkai 6. honvéd gyalogezred parancsnoka Kamenszki Rezső alezredes ezredessé, Szilágyi András százados őrnaggyá, Illés Béla, Szabó Iván és Fiermann Rezső főhadnagyk századosokká, Hadzsich György zászlós hadnaggyá. A 86. gyalogezred új dandárparancsnokot kapott Markovinovics tábornok személyében. Előléptek Gaps Antal őrnagy alezredessé, Droll István főhadnagy kapitánnyá, Tiel Sebestyén és Farkas Ferenc zászlósok hadnaggyokká. Dr. Gábor Arthur főorvos ezredorvossá.

Jubiláló hitelintézeti igazgató. *Bodrog* Mór topolyai gyáros 25 év óta igazgatója az ottani Önségélyző és Hitelintézetnek. Ez alkalomból — mint levelezőnk írja — jubiláris ünnepséget rendeznek tiszteletére május 10-én. Érdekeit dr. *Czirák* Gábor ügyvéd fogja méltatni. *Pápay* László emléklapot fog átadni. Az ünnepeltnek erre a célra megrendelt arcképét is lefogják leplezni. Az ünnepséget banket fejezi be.

Házasságok. *Szokolay* Kornél mérnök a napokban tartotta esküvőjét *Vissy* Izidorával Ujvidéken.

Dr. *Pál* Andor ügyvéd e hó 7-én kötött házasságot *Schön* Idával Baján.

Brandstüdt Aladár apatini tanító eljegyezte *Strasser* Rizát Budapestben.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály* özvegye 40 év óta fenálló butorgyárát Szabadkán.

Cservenka községnek pöre támadt a Gazdasági Népbankkal az ott elhelyezett szegény alap körül. A község a pör vitelével dr. *Czeisel* Lajos zombori ügyvédet bizta meg.

Magyarkanizza város polgármestere, dr. *Király* Sándor a napokban hosszabb szabadságra megy. Távollétében *Laczkovich* Károly főjegyző, helyettes polgármester vezeti a polgármesteri hivatalt.

Pénztárvizsgálat Csuragon. Dr. *Széchenyi* Tamás járási főszolgabíró a járási számvevő közreműködése mellett folyó hó 5-én megvizsgálta a csurogi közpénztárakat. Mindent rendben talált.

Iparvágány Cservenkán. A kereskedelmi miniszter a cservenkai Glaser, Rauch és Welker cégnek iparvágány létesítését engedélyezte. A közigazgatási bejárás e hó 13-án lesz.

Uj orvos Cservenkán. Dr. *Krenrich* János Cservenkán megkezdte orvosi gyakorlatát.

Az Ujvidéki Lloyd a napokban tartotta 13. rendes évi közgyűlést, melyen *Brunner* Ede elnökölt. Napirend előtt *Frank* Gyula melegen üdvözölte a jelenlevő dr. *Radványi* Lászlót, az »Üzlet« c. szaklap főszerkesztőjét, mint a magyar kirakatrendezés ügyének uttörőjét. Dr. *Radványi* megköszönvén az üdvözlést, buzdító szavakban hívta föl az érdekelteket a kirakatversenyben való részvételre. A közgyűlés azután az előterjesztett évi jelentést, a zárszámadást és a jövő évi költségvetést tudomásul vette és megadta a választmánynak a feimentvényt. A választmány tagjaiul megválasztattak: *Siebold* Ádám, *Trostler* Albert, *Wertheim* Henrik, *Frank* Gyula, *Findeisen* Gusztáv, *Miroszavlyevits* Koszta (uj) és *Majinski* Miklós (uj), a felügyelő bizottságban pedig *Bródi* Miksa, *Rösler* Márton és *Schwarz* Egon. A javasolt alapszabálymódosításokhoz a közgyűlés egyhangulag hozzájárult.

Ügyvédi iroda áthelyezése. Dr. *Lestár* Albert topolyai ügyvéd irodáját Kecskemétre helyezte át.

Tanítógyűlés Baján. A *Bajavidéki* róm. kath. tanítógyűlés május 13-án tartja Baján a Bárány szálloda nagytermében ezévi rendes nagygyűlést. Délelőtt 9 órakor »Veni Sancte« a plébánia templomban. 1/29 órakor az állandó pénzügyi bizottság ülése, a Bárány szálloda földszinti éttermében. Pont 9 órakor a nagygyűlés megnyitása. A gyűlés tárgyszorja: 1. Elnöki megnyitó beszéd. Tartja: Dr. *Zgama* Károly egyházi elnök, mélykúti plébános. 2. Üdvözlések előterjesztése. 3. Titkári jelentés. Előterjeszti: *Greiner* Gyula titkár. 4. a) Fényes napvilág mellett vetítő készülék. b) Ujrendszertü térképvizslatok. Bemutatja: *Ruppert* Antal bajai polg. isk. tanár. 5. A modern énekepaedagógia alkalmazása népiskolában. Előadó: *Hackl* N. Lajos országos ének- és zeneoktatási felügyelő Budapestről. 6. Az állandó pénzügyi bizottság jelentése. Előadó: *Schwerer* Ferenc tan. egyll. alelnök, vaskúti plébános. 7. »Mikép szoktassuk a gyermekeket tisztességre, becsülethez és békeszeretetre?« című — s *Róth* Ádám csávolyi kántortanító által kidolgozott vitatétel tárgyalásra. Előadó: *Markó* János tan. egyll. jegyző, mélykúti tanító. 8. A tanító szociális tevékenysége. Előadó: Dr. *Boróczy* Kálmán bajai ügyvéd. 9. A tanító új fizetési törvény és a nyugdíj revízió. Előadó: *Greiner* Gyula tan. egyll. titkár, madarasi tanító. 10. A jövő évi közgyűlési tételek előterjesztése. Előadó: *Kecskés* József tan. egyll. jegyző, bácsalmási tanító. 11. Indítványok. Gyűlés után társasébed lesz.

Uj cégek. Bácsmegyében újabban eme cégalakulások történtek:

Palánka, Nagyné *Juhász* Anna bőrkereskedése.

Zenta, *Singer* M. fiai vegyeskereskedése (Egyedüli tulajdonos *Singer* Mátyas.)

Baja, *Hahn* és *Klauber* fűszerkereskedése. (Tulajdonos *Hahn* Márkus és *Klauber* Vilmos.)

Szabadka, *Balázs* Ignác Jenő vegyeskereskedése.

Szabadka, *Virág* és *t*sa baromfi és gyümölcs kereskedése. (Tulajdonosa *Virág* Lipótné *Schäffer* Éva.)

Szabadka, *Klopper* és *Bácsics* kézműárkereskedése.

Szabadka, *Ily*. *Weisz* Henrik kalapkereskedése.

Szabadka, *Blau* és *Philip* férfi és női ruhakészítők.

Bajmok, *Vajda* és *Fischer* banküzlete és fakeskedése. (Tulajdonosok *bajmoki* *Vajda* *Imre* budapesti és *Fischer* *Lipót* *bajmoki* lakos. (Cégvezető *Harsányi* *Dénes*.)

Bajmok, *Vajda* és *Fischer* fa- és vaskereskedése. (Egyedüli tulajdonos *Fischer* *Lipót*.)

Szabadka, *Bukvits* *Testvérek* rövidárkereskedése.

Állatorvosválasztás *Bácskossuthfalván*. *Bácskossuthfalván* állatorvossá *Schreier* *Sándor* választották meg.

A bácskossuthfalvai ref. tantestület és egyháztanács *Kupai* *Kovács* *Gyulát* a ref. iskolák igazgatójává választotta.

Halálozások. Dr. *Markovity* Lajos zombori törvényszéki bíró, címzetes tablabíró e hó 3-án 55 éves korában meghalt. A kiváló tulajdonságokkal fölrüházott férfiú kimagasló alakja volt a bírói karnak. De a közélet egyéb területein is kivált nagy tudásával, lankadatlan telettelével és puritán jellemével. Széles körökben szerették és becsülték, s így elhunytá fájdalmas részvétet ébreszt a társadalom minden rétegében.

Székely Sándor kerényi községi jegyző a napokban meghalt. Sokáig jegyzősködött Bácsgyulafalván, ahol a telepes községben rendezett állapotokat teremtett s megvetette a fejlődés, boldogulás biztos alapjait. 2 és fél év óta Kerény község jegyzője. Itt is elismeréseméltó munkát végzett a köz javára. Holttestét Bajára szállították. Ketényen *Borovszky* Ferenc cservenkai jegyző szivreható, magvas beszédben bucsuztatta. Baján pedig *Eiman* ujsziváci jegyző méltatta érdemeit.

Marinkov Milan volt községi jegyző a napokban meghalt. A derek férfiú nagy részvételt temették el.

Természetes, vagy mesterséges módon tápláljuk gyermekeinket? Csakis természetes módon, ha az anyának ez bármiképpen lehetséges. — Csupán szűkség esetén, főképp az elválasztás idejében lép jogába a mesterséges tápszer, ennek azonban föltétlenül kifogástalannak kell lennie, hogy hatása folytán a csecsemő erőteljesen fejlődjék és izmai erősödjének. Az egyetlen általánosan ismert és minden orvos által legmelegebben ajánlott gyermek-tápszer a Nestlé-féle gyermekliszt, mely minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Próbadozokat teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 166.

Gondnokság alatt. Govorkovits Vince szabadkai, Kincses Lajos bajai, Horváth Kálmán bezdáni, Traub Mihály doroszlói lakost elmebaj miatt gondnokság alá helyezték.

Az újvidéki szinészet. Újvidék város szinügyi bizottsága — igen helyesen — elhatározta, hogy 1914. évre *Thury* Elemér kitűnő társulatának ad játszási engedélyt. *Thury* és társulata erre a határozatra alaposan rászolgált.

Esketési engedély a halottnak. Bácskossuthfalváról jelentik eme különös esetet: A napokban meghalt Bácskossuthfalván *Hirt* Gyula iparos, a Schádi Ignác esperes elnökielte alatt álló ómoroviciai temetkezési egyesület pénztárnoka. Schádi *Hirt* haldoklásakor kijelentette a családnak, hogy nem engedti eltemetni katolikus pappal a kat. temetőbe, mert *Hirth* 1897-ben elvált aszszonyt veitől, akinek a férje még élt s így csak polgári házasságot köthettek. A család megbízásából a temetési engedélyt kijáró Komandu József iparosnak Schádi kijelentette, hogy az érseki hatóság külön engedélyre eltemeti. Sürgönyváltások után az érsekség utasította Schádi Ignácot, hogy először eskesse meg feleségével s azután temesse el. Időközben *Hirth* meghalt, mire Schádi az esketési engedély alapján eltemette.

Csöd Maison esperes hagyatéka ellen. A nemrég elhunyt regőczei esperes, Maison Mihály hagyatéká ellen elrendelték a csődöt. Tömeggondnokká dr. *Bruck* Aurél bajai ügyvédet nevezték ki.

A Krieger-féle tokaji china vasbor nem lánadja meg a fogat, nem terheli meg a gyomrot és azért az összes vaskészítmények között az első helyet foglalja el. Világszerte évtizedek óta használják a vérszegénységből eredő összes bajoknál, étvágytalanság, gyomor-baj, mindennemű testi gyöngeségnél és gyengén fejlődő gyermeknél. Valódi 5 puttonos tokaji borból készült, nagyon kellemes ízű és hatása biztos. Üvegje 3 korona 20 fillér a gyógyszerárakban. Póztán küldi utánvételt vagy a pénz előzetes beküldése után Krieger gyógyszerár, Budapest, Kálvin-tér. 3-2

A palánkai Tisztviselő Otthon május 3-án — mint levelezőnk írja — műkedvelői előadással kapcsolatos táncestélyt rendezett. Tekintettel a mai súlyos viszonyokra, nem volt oly látogatott, ahogyan ezt a Tisztviselői Otthon már megszokta. De a megjelent közönségnek aztán annál jobb estélyben volt része. Pezsgő jökedv, zene és tánc volt reggelig. A műsor a következő volt: 1. Anton Mader »Mondnacht ist«. Csellon előadta Klein László, zongorán kísérte Groll József. 2. Gábor Andor »Tarka rimek«. Előadta Achs Izor. 3. Rudnyánszky Gyula »A mama kedvence«. Monolog. Előadta Deim István. 4. Humoros szavaltok, előadta Schneider István. 5. P. Baschinoky »Das vierle Gobot«. Csellon Klein László, zongorán kísérte Groll József. 6. Hypermodern versek, Achs Izortól.

Fizetéképtelenség Sztapáron. Berger Gyula sztapári vegyeskereskedő fizetéképtelen lett. Üzlete kezdettől fogva rosszul ment, s így a bukás nem kelt meglepetést.

Halálos végű fürdés. *Gyermán* István, zsablyai napszamos 13 éves fia András, a mult szerdán a Jegricska-barában fürdött, miközben egy kubikgödörbe került és a vízbe fullt. Holttestét a keresésére indult apa találta meg.

KÖZGAZDASÁG.

Tilos a szénaszállítás a Balkánra. A szénaküldemények felvétele nyitott kocskabon Zimonyban és Zimonyon át a Balkán államokba szünetel. Az utban levő ily küldeményeket feltartóztatják és rendelkezésre bocsátják. A m. kir. államvasutak igazgatósága közlése, hogy ez az intézkedés azért vált szükségessé, mert a szerb államvasut f. hó 25-től kezdve szénaküldeményeket nyitott hocsiban nem fogad el.

Erélyes rendelet az arankairásról. Magyarországon másfél évtized óta folyik a hivatalos harc a káros élősdű növény, az aranka ellen. Az irtás érdekében kiadott hivatalos rendeleteknek azonban a gazdák csak nagyon felületesen feleltek meg és a földmivélsügyi miniszter úgy a gazdasági tudósítók jelentéséből, mint a magkereskedők állandó panaszából meggyőződött arról, hogy erélyesebb rendszabályokra és ellenőrzésre van szükség. A panaszok szerint a lóhere és luczernamag tele van arankamaggal s a külföld előtt, ahova szállítják, a magyar piac hitelét veszíti. Az élősdű növény elterjedése emellett pusztulásai fenyegeti a lóheréket és luczernákat, aminek az állattenyésztésre is káros hatása van. A miniszter most úgy rendelkezett, hogy az arankairásra vonatkozó rendeletet a községekben többször ki kell hirdetni és a mulasztókkal szemben a legerélyesebben kell eljárni. Kihágás miatt megindítják ellenük az eljárást és a legsúlyosabb büntetéseket alkalmazzák. Azoknak a gazdáknak terhére pedig, akik a kitűzött határidőig el nem végzik az arankairást, az előjáróság fogja a munkákat elvégezteni. A rendeletnek kihirdetésétől számított hat héten belül kell érvényt szerezni.

Lépfene. Gara, Vaskut, Nemesmilitics községekben a lépfene még mindig tart.

Vezettséget állapítottak meg Bogyán, Ujverbász, Csátalja és Bácsborsód községekben.

Szerkesztői üzenetek.

T. J., Gara. Mindkét címnek küldtünk.

K. J., Szeghegy. E hét végéig Budapesten marad. Hogy azután hova utazik nem tudjuk. A jövő hét folyamán egy-két napot valószínűen Szabadkán tölt.

H. T., Zenta. E hó 19-én.

Cs. B., Baja. Megkapta, de nem továbbíthatta.

L. J., Szabadka. Még nem ismerjük, tehát nem is mondhatunk véleményt.

Dr. H. Gy-né, Bács. Már a mult száma ki volt szedve, de technikai okokból csak most adhattuk le.

P. L., Csurog. Ha találunk belőle 1 számot, nyomban elküldjük.

H. I., Pécs. A további is sorra kerül.

»Nem birom tovább.« Ennek igazán örülnék.

Dr. St Gy. Budapest, honv. min. Köszönet a gyors intézkedésért.

Gábor. Cirkuszokról elvből nem közlünk tudósításokat.

Cs. T., Bácsalmás. Az egyik részét megkaptuk ugyan, de a teljes fölszerelés okvetlen szükséges.

H. T., Kerény. Azt mondják, hogy Budapesten volt De mi nem láttuk. Egyébként se járunk közbe nála.

W. S., Jánoshalma, Meglesz.

G. T., Topolya. Ha az illető ügyes tollforgató, szivesen vesszük rendes levelezői minőségében való tudósításait.

L-t. Kettő megérkezett. Még három hiányzik.

Sch. Körtés. Holnap ismét otthon lesz.

»Aki nem tud, ne próbálja.« Vajha ön magával szemben is alkalmazná ezt az okos elvet.

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

Használjon nagysád Földes-s-féle MARGIT-CRÉMET

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.
A Margit-crème a forangu hölgyek kedvenc szépitőszere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés öszszeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-crémet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget. A Margit-crème ártalmatlan, zsirtalan, vegytiszta készítmény, mely a külföldön általános feltűnést keltett. **Ára 1 K. Margit-szappan 70 fill., Margit-pouder 120 korona.** — Gyártja: **Földes Kelemen gyógyszerár Aradon.**
Főraktár Zomborban: Mihalóvits István, Németh Ignác.
B. Topolyán: Jakab István gyógyi.

Felsőkabol község előjáróságától.

926/kig. 1913.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Felsőkabol községe összes

irodai helyiségeinek kifestésére

1913. évi május hó 23-án d. e. 9 órára nyilvános szóbeli versenyárgyalást hirdet. Bántpénzül a kikiáltási ár 10%-a az árlejtés megkezdése előtt az árlejtést vezető községi bíró kezéhez lefizetendő.

A községi előjáróság fentartja magának a jogot, hogy árlejtézők között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhat s ajánlattevőkkel szemben semmi féle kötelezettséget nem vállal, ellenben vállalkozókra nézve ajánlataik kötelezők.

Vállalkozó a 83000/907 B. M. rendelettel életbe léptetett közszállítási szabályrendeletet mindenben betartani tartozik.

Felsőkabol, 1913. május hó 5-én.

Szaghmeiszter János Zsivánov Péter
jegyző. bíró.

Felsőkabol község előjáróságától.

351/kig. 1912.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Felsőkabol községe a község háza előtti tér és jegyzői lak mintegy 350 folyóméter

sodronyrács kerítés befestésére

1913. évi május hó 23-án d. e. 9 órára nyilvános szóbeli versenyárgyalást hirdet.

Bántpénzül a kikiáltási ár 10%-a az árlejtés megkezdése előtt az árlejtést vezető községi bíró kezéhez lefizetendő. A községi előjáróság fentartja magának a jogot, hogy árlejtézők között ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhat s ajánlattevőkkel szemben semmiféle kötelezettséget nem vállal, ellenben vállalkozókra nézve ajánlataik kötelezők. Vállalkozó a 83000/907. B. M. rendelettel életbeléptetett közszállítási szabályrendeletet mindenben betartani tartozik.

Felsőkabol, 1913. május hó 5-én.

Szaghmeiszter János Zsivánov Péter
jegyző. bíró.

Legelegánsabb
és legegyszerűbb

BUTOR

kiváló jó minőségben, legolcsóbban beszerezhető készpénzért és részletfizetésre

HAAS ÉS WEISZ

műbutor-asztalosok
és kárpitosoknál

BAJA Főtéren, a városháza és Nemzeti-szálloda között.
Telefon-szám 143. ————— Telefon-szám 143.

7-25

729. szám./1913.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Bácsszentiván község képviselő-testületének 24/közgy. 1913. számú véghatározata folytán a

Község-ház átalakítása

munkáinak biztosítására ezennel nyilvános szóbeli és írásbeli árlejtést hirdetünk.

1. Ezen építéssel kapcsolatban a következő munkálatok lesznek teljesítendőek: I. Földmunka, II. kőműves munka, III. ács munka, IV. cserépfedő munka, V. vas munka, VI. asztalos, lakatos, üveges és mázó munkák, VII. kályhás munka.

Ajánlatok ezen összes munkára együttesen teendőek, munkanemenként külön-külön tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

2. A munka teljesítésének határideje a munkaátadás napjától három hónap.

3. Az ajánlatok százalékos engedmény áremeléssel teendőek.

4. Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

„Községi Előljáráságnak“

Bácsszentiván.

Ajánlat a 729/1913. sz. a. versenyárgyalási hirdetményben kiírt község-ház átalakítása munkálatra.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenként 1 koronás bélyeggel állított, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

5. Bónatpénzül, készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban az ajánlati végösszeg 5%-a az árlejtés előtt Bácsszentiván község pénztáránál lefizetendő s a letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

6. A versenyárgyalás Bácsszentiván község tanácstermében 1913. évi május hó 24-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni és pedig a szóbeli árlejtés után az írásbeli ajánlatok nyilvános felbontása által. Az írásbeli ajánlatok 1913. május hó 24-ik napjának délelőtt 10 óráig nyújtan-dók be.

7. A vonatkozó terv és költségvetés valamint az ajánlati feltételek Bácsszentiván község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

8. Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben állanak a községgel szemben.

9. A munkálat elnyerője minden tekin-

tetben a községre érvényes 83000/III. 1907. B. M. számú közszállítási szabályrendelet összes határozmányait betartani tartozik.

10. Azon pályázók, kik eddig Bácsszentiván községgel üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni.

11. A munkálat az elkészítés után felülvizsgáltatván, ideiglenesen az egy évi jótállási határidő leteltével pedig véglegesen fog a vállalkozótól átvétetni.

12. A munka odaitélése fölött a községi képviselőtestület az ajánlatok nagyságára való tekintet nélkül szabadon határoz.

Bácsszentiván, 1913. évi április 28.

Szalay Zsigmond
jegyző.

2-2

Ziegler Jakab
bíró.

„Otthon“-szálloda Ada

tulajdonos: Nagy Gergely.

Igen látogatott hely, legújabb modern berendezéssel.

Kényelmes szobák; jó és olcsó étkezés; gondos kiszolgálás.

2404 ex. 1913.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Topolya nagyközségben megüresedett, évi 1500 korona fizetéssel javadalmazott

III-ik segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6 szakaszában, illetve az 1900. évi XX. t. cz. 3 szakaszában előírt minősítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket 1913. évi május hó 30-áig hozzám nyujtsák be megjegyezvén, hogy az ezen időpontotul beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Topolya, 1913. évi április hó 25-én.

2-2

Dr. Fratricsevičs István
főszolgabíró.

Vig Emil

„Casinó“ szállodája

Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal rendelkezik

A tavali nagy peronospóra járvány idején is

kiváló eredményt értek el szőlősgazdánk a

„PRO-VINO“

nevű új permetező szerrel.

Kitűnően tapad! Azonnal oldódik! Aljat nem kópoz!

∴ Tessék ismertető füzetet kérni! ∴

A por ára kg.-kint 50 kg.-os zsákban 56 fill., kisebb zsákban 58 fill. Ugyanannyi anyag kell belőle, mint a rézgalicból s így a „PRO-VINO“ a legolcsóbb permetezőszer! Vezérképviselet:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

3-7

1970 sz. kig./1913.

Pályázati hirdetmény.

A titeli járásba bekebelezett Sajkás-lak községében ujonnan rendszeresített községi

szülésznői állásra

pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket f. évi május hó 15-ig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Az állás javadalmazása: évi fizetés 180 kor. minden szülései eset után 2 korona, egyéb látogatási díj címén nappal 40 fillér, éjjel 80 fillér.

Titel, 1913 április hó 24-én.

Szemző János

2-2

főszolgabíró

Bednárz Károly

városi kertésznél

Magyarkanizsa,

(Bácsmegeye)

eladó nagymennyiségű 2 éves cserepekben nevelt magastörzsű

RÓZSAFA

a legjobb fajokban; darabonként 1 korona 20 fillértől 2 koronáig.

3-3 Árjegyzék bérmentve küldetlik.

921. kig./1913. sz.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Regőcze község előljárósága az építendő községi két tantermü

Iskola és tanítói lakás építése

munkálatainak biztosítása céljából nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

1. A munkálatok közül végzendők: föld és köműves, ács, cserépfedő, asztalos, lakatos, üveges, bádogos s egyéb felszerelői munkából és ezekre az ajánlat és pedig az összes munkákra együttesen teendő, százalékos árengedményt vagy felülfizetést tartalmazó ajánlatokat is elfogadunk.

2. Az ajánlatokat 1913. évi **május hó 14-én** délután 6 óráig kell a községi előljáróságnál beadni.

3. Előirányzati összeg 18220 korona 08 fillér, mely összegnek 10%-a bántépénzül készpénzben vagy biztosítékképes érték-papirokkal a község bármikor kicserélheti.

Az értékpapírok kamatszelvényei az esedékességük napján kiadandók, feltéve, hogy a letét letiltva nincs. A bántépénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem annak letételét igazoló nyugta csatolandó az ajánlathoz.

4. Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett s közvetlenül vagy pósta útján beadott ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

„A községi előljáróságnak

Regőcze.

Ajánlat az 1240/912. sz. versenytárgyalási hirdetményben a regőczei iskola és tanítói lakás építésére vonatkozólag kiírt munkálatokra.

5. A munkálatokra vonatkozó tervek, költségvetés és az árlejtési feltételek a községi jegyzőnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, esetleg a jegyzői magánmunkálatokért szedhető díjakról 1906-ban alkotott vármegyei szabályrendeletben megállapított díjon meg is szerezhetők.

6. A munka odaitélése felett a képviselőtestület szabadon dönt az ajánlott árakra való tekintet nélkül.

7. A beadott ajánlatok felbontása folyó évi május hó 15-én délelőtt 9 órakor tartandó képviselőtestületi közgyűlésen fog történni; ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

8. A munka elnyerője minden tekintetben a községre érvényes 83000 B. M. 907. számú közszállítási szabályrendelet összes határozmányai kötelezők.

9. A munkálat elnyerésére pályázóknak a munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel kell bírniok vagy ily megbízottat kötelesek megnevezni.

10. A vállalatból eredő bélyeg, irás, adó és átvételi költségek egyedül a vállalkozót terhelik.

Egyebekben a képviselőtestület által elfogadott árlejtési feltételek mindenben kötelezők.

Regőcze, 1913. évi április hó 20-án.

Miel József

jegyző.

2—2

Elfried Ádám

biró.

1268/913. kig. szám.

Csurog Község Előljáróságától.

Pályázati hirdetmény.

Csurog községe a 383/912. sz. közs. képviselőtestületi és 5764/47. jkvi várm. b. h. 1913. sz. jóváhagyó határozat értelmében egy

ujjonnan építendő község házára

nyilvános titkos terv. pályázatot hirdet. A bíráló bizottság által legjobbnak ítélt terv 2000 korona, a második 1000 korona, a harmadik 500 korona jutalomban részesül. Pályázati határidő 1913. évi **julius hó 1** napjának d. u. 5 órája, mely időpontig a tervek névalírás nélkül benyújtandók.

Később érkező tervek figyelembe nem vétetnek. A tervek Csurog község előljáróságához címezve lepecsételt jelíges levélben küldendők, mely jelígeslevelek a díjak odaitélése után fognak a községi előljáróság tanácsülésén a bíráló bizottság által felbontatni.

II. Tervezési program.

Csurog község egy 1 emeletes község házára terv pályázatot hirdetvén az építési programot a következőkben ismerteti:

S z ü k s é g l e n d ő :

A) Község háza :

- 1 díszterem 180 négyzet méter területtel.
  - 1 kistanács terem 60 □ méter területtel.
  - 1 birói szoba 30 □ méter területtel.
  - 1 birói előszoba 15 □ méter területtel.
  - 1 diszponibilis helyiség 30 □ méter területtel.
  - 1 idegen küldöttségek tárgyalási terme 30 □ méter területtel.
  - 1 idegen kiküldöttek hálósobája 30 □ méter területtel.
  - 1 községi orvosok szobája 25 □ méter területtel.
  - 1 orvosi előszoba 15 □ méter területtel.
  - 1 közs. állatorvos szobája 25 □ méter területtel.
  - 1 jegyzői dolgozó szoba 30 □ méter területtel.
  - 1 jegyzői fogadó szoba 30 □ méter területtel.
  - 1 jegyzői előszoba 15 □ méter területtel.
  - 1 irattár 30 □ méter területtel.
  - 1 közigazgatási szoba 40 □ méter területtel.
  - 1 iktató szoba 35 □ méter területtel.
  - 1 anyakönyvvezetői szoba 40 □ méter területtel.
  - 1 közs. pénztári szoba 30 □ méter területtel.
  - 1 adópénztári szoba 40 □ méter területtel.
  - 1 járlatkezelési szoba □ 30 méter területtel.
- Az összes folyosók, closettek, lépcsőház és előterekkel.

B) Mellék helyiségek :

- 1 tűzorségi legénységi szoba 30 □ méter területtel.
- 1 szolgáló lakás (1 szoba, előszoba, konyha, kamra) 2 nagyobb kamara á 40 □ méter területtel.
- 5 felszer á 25 □ méter területtel.
- 1 közs. kocsisok szobája 30 □ méter területtel.
- 2 kamara á 25 □ méter területtel.
- 1 lóistálló 8 drb. lóra.
- 1 nagy jégverem.
- 2 szemét gödör.
- 1 rendőri legénységi szoba 60 □ méter területtel.
- 1 rendőrvetetői szoba 30 □ méter területtel.
- 2 zárka á 20 □ méter területtel.

Megfelelő pincék és closettek, úgy a **tűzorségnek**, mint a **rendőri legénységnek**. Az összes helyiségek külön-külön csoportokban tervező belátása szerint elválaszthatók. Az építkezéshez hozzávetőleg s költségvetés készitendő köbméter szerinti számításokban a pince aljától a főpárkány felső éléig köbméterenként 23 korona egységárral. Az építkezésnek 100.000 korona költségét túlhaladni nem szabad. A terv-vázlatok 1:200 készitendők és pedig egy földszinti és egy emeleti alaprajz, a szükséges homlokzat és metszettel.

Kívánatos, hogy a pályázók a helyszínen az alaprajzot felvegyék és a ház helyet megtekintsék.

Kelt Csurogon, 1913. évi április hó 23-án.

Kékity József

jegyző.

2—2

Jukov Gyoka

biró.

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számozógépeket és minden e szakba vágó munkát a legjuányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség székhelyén.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Ementáli sajt

szép és jóízű, Gádor községben készült
kilója 2-20 fillér.

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegye)

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen árban postadíjmentesen küldetnek.

Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

KOHN ARNOLD

sirkóraktára

Budapest, VII., Károly-körut 15.

Telefon (interurban) 18-76.

Ajánlja állandóan nagy raktárát siremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

HORVÁTH ÉS TÁRSA

tekeasztal és dákógyár
BUDAPEST,

Liszt Ferenc-tér 10.

Tekeasztalok elsőrendű minőségben, különböző kivitelben.

Kávéházi berendezések és felszerelések.

Jégszekrényeket nagy választékban tartunk raktáron.

Elefántcsontgolyók különböző minőségben és árakban **Dákók** nagy választékban.

Dákójavításokat és golyószabályozásokat, **be-huzásokat** finom francia posztóval megrendelés után azonnal eszközölünk.

Tervekkel, rajzokkal, költségvetéssel mindenkor szívesen szolgálunk. 29-51

Az egész vármegye tudja már,

hogyan

Soós Károly

artézi fürdője
Óbecsén

az egészségesnek és a betegnek egyaránt kincset ér.

Üdit, frissit, erősít! Az elpetyhült testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

Kedvezményes jegyek! A legjobb időbeosztás!

VEISZ LEO hitelügyi irodája

Szabadka, Novák palota.

Hiteludósítást ad kereskedőkről, iparosokról és magánszemélyekről Szabadka területén.

Olcsó pénzkölcsönt közvetít a nagyszabani és budapesti bankoktól bérházakra, földbirtokokra, tisztviselő és katonatisztek fizetésére.

Ingatlanok vételét és eladását közvetíti.

Okmányokat beszeréz kívánatra Szabadka összes hatóságainál és vállalatainál.

Biztosításokat köt tűz, haláleset és mindenféle elemi csapások ellen.

Házasságokat közvetít polgári és katonai körökben.

Mindenemű megbízásokat lebonyolításra elvállal. Díjtalan levelezés! Személyesen is eljövők kívánatra!

Csátalja község elöljáróságától.

775 szám.

1913.

Hirdetés.

A Csátalja község tulajdonát képező községi nagy korcsma épület a hozzá tartozó melléképületek és udvarral együttesen f. évi május hó 10-én délelőtt 10 órakor a község ház tanácstermében megtartandó nyilvános szóbeli árverés útján örökáron

el fog adatni.

Kikiáltási ár 20.000 korona, bánatpénz ennek 10%-a mely az árverés megkezdése előtt a községi bíró kezéhez befizetendő.

Csátalja, 1913. április hó 19-én.

Szilvásy György jegyző. **Krisztmann János** bíró.

2-2

1323/kig. 1913.

Pályázati hirdetmény.

Béreg községben 240 korona évi fizetés és szülési esetek után 2 korona javadalmazással üresedésbe jött

szülésznői állásra

pályázatot hirdetek, felhívom ennelfogva pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám 1913 május hó 15-ig nyujtsák be.

Baján, 1913 évi április hó 21.

Vojnits Máté
főszolgabíró.

2-2